

více osob, komunisty na schůzi přítomné, při nejmenším ku spáchání přestupku proti bezpečnosti těla na přítomném tajemníku K-ovi. Při tom má rozsudek zřejmě na mysli přestupek lehkého poškození na těle podle Šu 411 tr. zák.; neboť jiný přestupek proti bezpečnosti těla nepřicházel tu podle povahy věci vůbec v úvahu. Kdyby tedy byli ti, jimž výzva byla určena, vybídnutí uposlechli, t. j. ihned společně a ve společném zlém úmyslu odpovídajícím Šu 411 tr. zák. přítomnému K-ovi lehce na těle ublížili, a to tak, že by poškození to bylo po sobě zanechalo viditelné známky a následky, byli by se všichni dopustili jako spolupachatelé jediného přestupku podle Šu 411 tr. zák. Vybízení stěžovatelovo směřovalo tudíž pouze k tomu, by byl spáchán tento přestupek více osobami jako spolupachateli, nikoli však k tomu, by byl přestupek podle Šu 411 tr. zák. páchan ve velmi značném počtu. Dalšími vývody zmateční stížnosti, dokazujícími, že nalézací soud vykládá mylně pojem hromadného páchání přestupku, netřeba se obírat, neboť již z toho, co bylo shora uvedeno, vychází na jevo, že čin stěžovatelův byl nalézacím soudem následkem mylného výkladu pojmu hromadného páchání přestupku podřaděn pod ustanovení Šu 15 čís. 4 zákona na ochranu republiky, pod něž ve skutečnosti nespadá. Dále namítá stížnost, že šlo jen o vybídnutí více osob k zlému nakládání s K-ou, tedy o přestupek, pro nějž by stěžovatel mohl býti stíhán jen na základě soukromé obžaloby K-ovy.

Touto námitkou neprovádí stížnost uplatňovaného hmotněprávního důvodu zmatečnosti po zákonu, nýbrž brojí jen, přehlížeje patrně, že výklad závadného výroku náleží ke skutkovým zjištěním, vyhrazeným nalézacímu soudu, nepřípustným způsobem proti zjištění nalézacího soudu, že stěžovatel vybízel ku přestupku proti bezpečnosti těla, nikoli tedy pouze ku zlému nakládání, jež by tvořilo přestupek proti bezpečnosti cti podle Šu 496 tr. zák. (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Rozsudek zjišťuje, jak bylo již řečeno, že stěžovatel vybízel více osob ku spáchání určitého přestupku proti bezpečnosti těla, při čemž má na mysli přestupek podle Šu 411 tr. zák., a zjišťuje dále, že působení stěžovatelovo v tomto smyslu zůstalo bez výsledku. Podle těchto skutkových zjištění zahrnuje čin stěžovatelův v sobě všechny známky skutkové podstaty přestupku nedokonaného svádění k lehkému poškození na těle podle §§ 9, 411 tr. zák., jež ohrožuje § 412 tr. zák. trestem vězení od 3 dnů do 6 měsíců, kdežto přestupek podle Šu 15 čís. 4 zák. na ochranu republiky se trestá vězením od 3 dnů do 3 měsíců. Z toho je patrné, že zmateční stížnost musí zůstat bez úspěchu; neboť, pojal-li nalézací soud čin obžalovaného pod mírnější ustanovení Šu 15 čís. 4 zák. na ochranu republiky, nebyl tím stěžovatel ve svých právech nikterak zkrácen, tak že není možno, by zmateční stížností v tomto směru přivoděno bylo rozhodnutí pro stěžovatele příznivější. Bylo tudíž zmateční stížnost jako dílem neodůvodněnou, dílem po zákonu neprovedenou zavrhnouti.

Čís. 2536.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a m.).
Ohrožování míru v republice a její vojenské bezpečnosti není náležitostí skutkové podstaty zločinu Šu 13 čís. 1 zákona; stačí, že pachatel

bez úředního povolení opatří, přechovává neb jinému přenechá zbraně tam vyjmenované nebo součástky k jich použití nezbytně potřebné.

Trestno jest nejen úmyslné přechovávání nabitého ručního granátu, nýbrž i každé jeho součástky.

»Součástkami, jichž je nezbytně zapotřebí k užití zbraní« jsou jen ony, z nichž lze bez zvláštního průtahu sestavit hotovou zbraň v užívatelném stavu, při čemž nesejde na tom, že pachatel sám není v držbě všech jednotlivých, k užití takové zbraně potřebných součástí, je-li mu jen možno, by si ostatní scházející součástky rozložené zbraně zase bez průtahu opatřil.

V subjektivním směru vyžaduje skutková podstata zločinu §u 13 čís. 1 zákona vědomí pachatelovo, že opatřuje, přechovává nebo přenechává částky ty za oněch okolností.

Třaskaviny (zákon ze dne 27. května 1885, čís. 134 ř. zák.).

Vládními nařízeními z 8. listopadu 1920, čís. 615 sb. z. a n. a z 30. května 1922, čís. 166 sb. z. a n. a případnými dalšími nařízeními byl zúžen a obmezen § 1 až 3 zákona na ony výbušné látky, jež nejsou ani podle oněch nařízení předmětem státního monopolu.

Skutková podstata přečinu podle §u 3 zákona nevyžaduje po stránce subjektivní, by si pachatel byl toho vědom, že uschovává třaskaviny způsobem ohrožujícím majetek, zdraví a lidský život; stačí, že si toho sice nebyl vědom, to však pouze následkem zanedbání náležité opatrnosti a obezřetnosti.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1926, Zm I 387/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 6. května 1926, jímž byl obžalovaný podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin podle §u 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky, uznán však vinným přečinem podle §u 3 zákona o třaskavinách, zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro zločin podle §u 13 čís. 1 zák. na ochranu republiky v tomto osvobozujícím výroku, jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení projednal a rozhodl. Zmateční stížnost obžalovaného zavrhl, zrušil však podle §u 290 tr. ř. napadený rozsudek ve výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §u 3 zákona o třaskavinách a věc vrátil soudu první stolice, by ji také v tomto směru znova projednal a rozhodl.

Důvody:

I. Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek, pokud jím byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro zločin podle §u 13 čís. 1 zák. na ochranu republiky, důvodem zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Namítá správně, že první soud vyložil právně mylně zákon, neshledav obžalovaného vinným ve smyslu obžaloby s odůvodněním, že jeho jednáním nebyl ohrožen mír v republice ani její vojenská bezpečnost a že

(ježto nevěděl, že ruční granát, který přechovával bez úředního povolení, jest nabit), nejednal úmyslně, nýbrž pouze nedbale. Nálezací soud přehlíží, že ohrožování míru v republice a její vojenské bezpečnosti není náležitostí skutkové podstaty zločinu podle §u 13 čís. 1 zák. na ochranu republiky, již by bylo nutno v rozsahu zvláště zjišťovati, a to ani ve směru objektivním ani subjektivním. Z doslovu §u 13. odst. první zákona jest patrné, že skutková podstata zločinu jest naplněna činností v §u tom uvedenou, totiž tím, že pachatel bez úředního povolení opatří, přechovává nebo jinému přenechá zbraně tam vyjmenované nebo součástky k jich použití nezbytně potřebné. Z nadpisu III. hlavy »Ohrožování míru v republice a její vojenské bezpečnosti« vyjadřujícího povšechnou povahu trestných činností v násl. §§ech vyčtených, lze souditi jen tolik, že zákon stojí na stanovisku, že již v předsevzetí každé jednotlivé trestné činnosti, upravené ve skutkových podstatách uvedených ve III. hlavě již vzhledem k jejich povaze spočívá ohrožování obecného míru v republice, po případě její vojenské bezpečnosti. Z toho plyne, že, jsou-li dány náležitosti skutkové podstaty podle čís. 1 §u 13 zákona na ochranu republiky, je tím současně také zjištěno, že jednáním pachatelovým byl ohrožen mír v republice po případě její vojenská bezpečnost, aniž by bylo třeba tuto okolnost v rozsudku zvláště vyslovovati nebo odůvodňovati. První důvod, z něhož nálezací soud sprostil obžalovaného z obžaloby pro zločin podle §u 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky, tedy neobstojí.

Co se týče druhého důvodu, že obžalovaný nevěděl, že ruční granát, který přechovával bez úředního povolení, jest nabit, takže nejednal úmyslně, nýbrž pouze nedbale, namítá zmateční stížnost veřejného obžalobce, že se v §u 13 zákona na ochranu republiky neprohlašuje za trestné pouze úmyslné přechovávání nabitého ručního granátu, nýbrž i všeobecně přechovávání každé jeho součástky bez úředního povolení a že tedy stačí po stránce objektivní i přechovávání pouhé součástky ručního granátu a po stránce subjektivní vědomí pachatelovo, že přechovává takovou součástku a že tak činí bez úředního povolení. Těmito vývodům jest sice v podstatě přisvědčiti, dlužno si však uvědomiti, co zákon rozumí »součástkami, jichž je nezbytně zapotřebí k užití zbraní« v onom ustanovení vypočtených. V tomto směru dlužno poukázati k tomu, že původní vládní návrh zákona na ochranu republiky prohlásil za trestné pouze opatření, přechovávání a přenechávání zbraní tam vypočtených, nikoli však i jejich součástek a že teprve ústavně-právním výborem byla k tomuto ustanovení připojena doložka, rozšiřující jeho obsah i na součástky, jichž je nezbytně zapotřebí k užití vyjmenovaných tam zbraní. Podle důvodové zprávy stalo se tak proto, »aby zákon nemohl býti obcházen tím, že by tyto zvláště nebezpečné zbraně byly rozloženy a jednotlivé součástky různými osobami beztrestně přechovávány«. Z toho je zřejmo, že zákonodárce, jenž v §u 13 čís. 1. zákona nemluví o »částkách«, nýbrž užívá ne asi bez důvodu výrazu »součástky«, neměl na mysli a nechtěl trestati již každé opatření, přechovávání neb přenechávání jednotlivé částky některé ze zbraní v §u 13 uvedených, již je nezbytně zapotřebí k užití takové zbraně, nýbrž jen opatření, přechovávání a přenechávání jednotlivých částek těchto zbra-

ní jako jejich s o účastek za takových okolností, že z jednotlivých těchto s o účastek lze bez zvláštního průtahu sestavit hotovou zbraň v užitelném stavu, při čemž ovšem nesejde na tom, že pachatel sám není v držbě všech jednotlivých, k užití takové zbraně potřebných součástek, je-li mu jen možno, by si ostatní scházející součástky rozložené zbraně zase bez zvláštního průtahu opatřil. Podle toho nestačí po stránce subjektivní pouhé vědomí pachatelovo, že opatřuje, přechovává nebo přenechává částky některé ze zbraní v §u 13 zák. na ochranu republiky vyjmenovaných, jichž je nezbytně zapotřebí k užití této zbraně, nýbrž vyžaduje se, by si byl toho vědom, že opatřuje, přechovává nebo přenechává tyto částky jako k užití zbraně nezbytně potřebné s o účastky za oněch okolností. Ani druhý důvod, pro který nalézací soud sprostil obžalovaného z obžaloby pro zločin podle §u 13 zák. na ochranu republiky, že obžalovaný nevěděl, že ruční granát, který přechovává bez úředního povolení, jest nabit, nepostačuje tedy ovšem sám o sobě, by mohl býti obžalovaný z obžaloby sprostěn. Ježto však nalézací soud následkem svého mylného právního posouzení věci neučinil v oněch ostatních rozhodujících směrech potřebných zjištění, jest odůvodněno rozsudek ztížený zmatkem podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř. zrušiti v osvobuzující části, jakož i ve výroku o trestu a výrocích s ním souvisejících a uložití nalézacímu soudu, by věc v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

II. Zmateční stížnost obžalovaného napadá odsuzující výrok pro přečin podle § 3 zák. o třask. a dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a), b), 10) §u 281. tr. ř. Ve směru formálním (čís. 5 §u 281 tr. ř.) vytýká, že si rozsudek odporuje, poněvadž prý nejprve zjišťuje, že obžalovaný byl toho domnění, že granát samozřejmě není nabit a že neměl proto důvodu, aby se na to vyptával a uschování granátu věnoval zvláštní pozornost — a na jiném místě praví, že odsuzuje obžalovaného pro jeho lehkomyšlné a trestné jednání. Tu však zmateční stížnost přehlíží, že nalézací soud zjistil pouze, že obžalovaný byl toho domnění, že granát není nabit, a že p r o t o, t. j. následkem této své nevědomosti měl za to, že není tu důvodu se o granát starati a věnovati jeho uschování zvláštní pozornost. Že však obžalovaný i vzhledem k ostatním zjištěným okolnostem ve směru objektivním neměl příčiny, by se staral o granát a jeho bezpečné uschování, v kterémžto smyslu stížnost výrok nalézacího soudu patrně pojímá, nalézací soud nezjišťuje. Z toho však plyne, že o vytýkaném vnitřním rozporu nemůže býti řeči. Skutková podstata přečinu přečinu podle §u 3 zák. o třaskavinách nevyžaduje po stránce subjektivní, by si byl pachatel toho vědom, že uschovává třaskaviny způsobem ohrožujícím majetek, zdraví a lidský život; stačí, že si pachatel toho sice nebyl vědom, to však pouze následkem zanedbání náležité opatrnosti a obezřetnosti. Tu pak budiž poukázáno na skutečnost v rozsudku zjištěnou, že obžalovaný obdržel granát v době války od vojína z fronty se vrátivšího, která sama o sobě měla obžalovaného při náležité opatrnosti vésti k tomu, by bezpečně dal zjistiti, zda není granát ve stavu nebezpečném, než-li jej ve skřini (psacím stole) své školy přechovával. Zjistil-li proto nalézací soud jednak, že obžalovaný nevěděl, že uschovává ostře nabitý granát a považuje-li dále jed-

nání jeho trestným a lehkomyšlným, nejde tedy o výroky, jež by logicky nemohly vedle sebe obstáti a jež by proto zakládaly vnitřní rozpor. Oním zjištěním byla vyloučena toliko vina vědomá, nikoli však též vina nevědomá. Ostatní vývody zmateční stížnosti, jimiž uplatňuje důvody zmatečnosti podle čis. 9 a) a b) a 10 Šu 281 tr. ř., ve skutečnosti však pouze důvod zmatečnosti podle čis. 9 a) Šu 281 tr. ř., vycházejí z předpokladu, že rozsudek nezjišťuje zavinění obžalovaného ve směru subjektivním. Jak však již uvedeno, zjišťuje nalézací soud bezvadně i tuto stránku přečinu, ze kterého obžalovaný jest viněn, čímž padají veškeré výtky v tomto směru uplatňované. Bylo proto neodůvodněnou zmateční stížnost zavrhnouti.

Avšak rozsudek první stolice jest stížen jiným zmatkem, stížností neuplatňovaným. Podle posledního odstavce Šu 1 zákona o třaskavinách ze 27. května 1885, čis. 134 ř. zák. nevztahuje se ustanovení prvního odstavce tohoto Šu a důsledkem toho nevztahují se ani trestní normy Šu 2 a Šu 3 téhož zákona na třaskaviny státního monopolu. Tento monopol byl zaveden, přesněji znovu upraven zákonem ze dne 15. července 1919, čis. 414 Sb. z. a n., podle jehož Šu 1 předmětem monopolu výbušných látek jsou látky, které budou za ně nařízením prohlášeny. Tato prohlášení stala se vládními nařízeními ze dne 8. listopadu 1920, čis. 615 sb. z. a n. a ze dne 30. května 1922, čis. 166 Sb. z. a n., a případnými dalšími nařízeními, na něž poukazuje bod 8 prvního odstavce k nařízení čis. 615/20. Těmito nařízeními byl rozsah ustanovení §§ů 1 až 3 zákona čis. 134/1885 zúžen a omezen na ony výbušné látky, jež nejsou ani podle oněch vládních nařízení předmětem monopolu. Za tohoto stavu věci bylo povinností nalézacího soudu, by zjistil, zdali náplň ručního granátu, přechovávaného obžalovaným, jest výbušnou látkou, která není předmětem státního monopolu a zda na ni důvodně se vztahují předpisy Šu 1 až 3 zákona čis. 134/1885. Podřadil-li nalézací soud, toho nezjistiv, skutek obžalovaného pod ustanovení Šu 3 zákona čis. 134/1885, uvažoval o skutku s hlediska zákona, který se po případě k němu nevztahuje, a dopustil se zmatečnosti podle čis. 10 Šu 281 tr. ř. Tak bylo trestního zákona nesprávně užito na újmu obžalovaného. Proto bylo podle Šu 290 tr. ř. zrušovacímu soudu z úřední povinnosti postupovati tak, jako kdyby doličený důvod zmatečnosti byl býval uplatňován.

Čís. 2537.

Pro posouzení obsahu průvodních návrhů (§§y 222, 281 čis. 4 tr. ř.) rozhoduje jedině protokol o hlavním přelíčení.

Zjišťování pověsti svědků jest obmeziť na případy, v nichž byl dán podnět, ospravedlňující takové šetření; za takový podnět nelze pokládati pouhý neodůvodněný návrh stran.

Důvod zmatečnosti podle Šu 281 čis. 5 tr. ř. vztahuje se výhradně k výroku nalézacího soudu o rozhodných skutečnostech:

Výrok ten jest n e j a s n ý m, je-li nesrozumitelným nebo připouští-li různý výklad; n e ú p l n ý m je výrok, pomíjí-li mlčením nějakou rozhodnou skutkovou okolnost nebo nějaký důležitý průvodní prostředek,